

İSİM TAMLAMALARI ÇALIŞMA KAĞIDI

Aşağıda verilen isimleri örnekteki gibi tamamlayınız.

Örnek:

Ayakkabı-----uç : Ayakkabının ucu

İsim	İsim	İsimlerin Tamamlanmış Hali
Kalem	sap	
Çanta	renk	
Araba	boya	
Masa	kenar	
Deniz	mavi	
Rüzgar	şiddet	
Kapı	kol	
Çocuk	boy	
Kitap	sayfa	
Öğrenci	not	
Yemek	tat	
Çiçek	koku	
Türkiye	başkent	
Ağaç	yaprak	
Okyanus	derinlik	

Yukarıdaki kelimelerin birleşmesi ile anlatılmak istenen daha anlaşılır hale gelmiştir. Anlamın bir başka sözcükle tamamlanmasına '**tamlama**' denir. Tamlamalar en az iki kelimeden oluşur.

Tamlamalarda birinci kelimeye '**tamlayan**', ikinci kelimeye ise '**tamlanan**' denir.

Örnek: Evin

sıvası

Tamlayan

Tamlanan

Tamlayan aşağıdaki ekleri alır:

-in
-in
-un
-ün

Tamlanan aşağıdaki ekleri alır:

-ı
-i
-u
-ü

Aşağıda verilen tamlamaları örnekteki gibi ayırınız.

Tamlama	Tamlayan	Tamlanan
Edebiyat dergisi	Edebiyat	dergisi
Barışın güzelliği		
Kapı kolu		
Masanın üstü		
Öğrencilerin biri		
Onun eşyası		
Okul çantası		
Filmin sonu		
Cep telefonu		
Duvar saati		
Gömleğin düğmesi		
Savaşın kartalı		
Çanakkale Savaşı		

İsim tamlamalarında hem tamlayan hem de tamlanan ek alıyorsa buna 'Belirtili İsim Tamlaması' denir.

Örnek: Suyun sesi

Koyunun yavrusu

Balığın ağzı

Kitabın sayfası

İhtiyarın bastonu

Eğer tamlayan ek almıyor tamlanan ek alıyorsa bu tür tamlamalara da 'Belirtisiz İsim Tamlaması' denir.

Örnek: Can korkusu

Sokak lambası

Sınıf öğretmeni

Kuş sesi

Okul yolu

Ödül avcısı

Su yosunu

Elektrik lambası

Aşağıdaki tamlamaları inceleyerek örnekteki gibi ayırınız.

Tamlama	Tamlayan		Tamlanan	
	Sözcük	Ek	Sözcük	Ek
Çayın demi	Çay	-in	dem	-i
Kır koşusu				
Nabzın atışı				
Ev temizliği				
Sözün özü				
Saatın pili				
Göz nuru				
Ateşin sıcaklığı				
Proje ödevi				
Yalancının mumu				
Ehliyet sınavı				
Eşeğin kulağı				
Fizik öğretmeni				
Şirketin kârı				
Ev hali				
Adamın iyisi				

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi bazı tamlamalarda her iki kelime de ek alırken bazı tamlamalarda ise sadece ikinci kelimeler ek almıştır.

Aşağıda tabloda verilen kelimeleri örnekte olduğu gibi birleştiriniz.

Birinci Kelime	İkinci Kelime	Üçüncü Kelime	Kelimelerin Birleşmiş Hali
Müdür	araba	renk	Müdürün arabasının rengi
Spor	ayakkabı	bağ	
Okul	bahçe	duvar	
Resim	kalem	uç	
Yemek	masa	örtü	
Su	boru	kalınlık	
Bahçe	kapı	anahtarı	
Ayşe	kız	ad	
Sandalye	kumaşı	kalitesi	

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi ikiden fazla ismin birbirinin anlamını tamamlaması ile oluşan isim tamlamalarına zincirleme isim tamlaması denir.

Örnek: Derginin kapağının resimleri

Dağ köyünün havası

İngiliz elçiliğinin kapısı

Su sesinin nağmesi

ÇALIŞMA KÂĞIDI-1

Aşağıda verilen tamlamaları ilgili yerlere yazınız.

TAMLAMALAR

- Onun derdi
- Çocuk bakıcısı
- Misafir odası
- Sporcunun sırt çantası
- Saray hizmetçisi
- Cep telefonu
- Yârin sitemleri
- Çocuk Edebiyatı
- Hanımın kol saati
- Bizim evin çatısı
- Yolcuların bazıları
- Marmara denizinin derinliği
- Ankara Kalesi
- Onun çocuğunun hastalığı
- Kuş sesi
- Yürek yarası

Belirtili İsim Tamlaması

Belirtisiz İsim Tamlaması

Zincirleme İsim Tamlaması

ÇALIŞMA KÂĞIDI-2

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere tamlama ve hal eklerini yazarak isim tamlamalarını tamamlayınız.

1. Yaşlı adam..... hastalık..... gittikçe ağırlaşıyordu.
2. Adam, çocuk.....adı..... sordu.
3. Müslüman mahalle..... salyangoz satılmaz.
4. Gül yaprak..... yüzüne sürdü.
5. Adam..... pencere..... dış..... bir kırlangıç vardı.
6. Beni padişah..... karşı..... çıkardılar.
7. Banka hesap..... boşaltmışlar.
8. Nasrettin Hoca'..... karı..... isim..... hatırlayamadım.
9. Anadolu insan..... yardımseverdir.
10. Baba..... ad..... yeni doğan oğluna vermiş.
11. Banyo ısıtıcı..... arızalanmış.
12. Çocuk..... ayakkabı..... taban..... eskimişti.
13. Su tamirci..... ne zaman gelecek?
14. Her zaman vicdan..... ses..... dinlemeye çalışırım.
15. Kendini yavaşça mavi..... büyü..... bıraktı.
16. Bir pazar sabah..... gezmeye gittik.
17. Ova..... en güzel çiçekler..... topladım senin için.
18. Yağmurdan sonra etrafı toprak koku..... kaplamıştı.
19. Baş..... iki yana hafifçe salladı.
20. Bülbül, sevgili..... ölüm..... dayanamaz.

TAMLAMALAR KONUSU AŞAĞIDAKİ AMAÇ VE KAZANIMLAR DOĐRULTUSUNDA ÖĞRENCİLERE
KAVRATILACAKTIR.

AMAÇ VE KAZANIMLAR:

5.İsim tamlamalarının kuruluş ve anlam özelliklerini kavrar

AÇIKLAMALAR:

2. 5. İsim tamlamalarında belirtili ve belirtisiz tamlama çeşitlerine değinilir. Zincirleme isim tamlamasının ayrı bir tamlama çeşidi olmadığı, belirtili ve belirtisiz isim tamlamalarının iç içe girmesiyle oluştuğuna dikkat çekilir. İsim tamlamalarının anlam özelliklerine ağırlık verilir.

TAMLAMA